

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

ítélete

Az ügy száma: Pfv.VI.20.708/2025/8.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Madarász Anna bíró

Dr. Tibold Ágnes bíró

A felperes: cég1 (cím1.)

A felperes képviselői: KPM Ügyvédi Iroda (cím1.; ügyintéző: dr. Petrovics Bálint ügyvéd)

Az alperes: név1 (cím2)

Az alperes képviselője: Dr. Kisházi János ügyvéd (cím3)

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Balassagyarmati Törvényszék 21.Pf.20.541/2024/10. számú ítélete

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Pásztói Járásbíróság 1.P.20.227/2024/7. számú végzésével kijavított 1.P.20.227/2024/6. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva:

- a szerződés érvényessé nyilvánítását mellőzi;

- az alperes által az elsőfokú ítéletben írt marasztalási összeg után fizetendő késedelmi kamat mértékét a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékre, míg az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségének kezdő időpontját 2023. november 9. napjára leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 62.985 (hatvankétezer-kilencszáznyolcvanöt) forint fellebbezési és 17.500 (tizenhétezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget, egyebekben a felek felülvizsgálati eljárási költségeiket maguk viselik.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára – 453.485 (négy százötvenháromezer-négy száznyolcvanöt) forint meg nem fizetett fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

A felperes 216.936 (kétszáz tizenháromezer-kilenc százharminchat) forint felülvizsgálati eljárás illeték visszatérítését kérheti a Nemzeti Adó- és Vámhivataltól.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes jogelődje, az E....t. és az alperes között 2008. június 10-én deviza alapú hitel- és opciós szerződés jött létre személygépkocsi megvásárlása céljából. A tőketartozás 3.000.000 forint, a futamidő 120 hónap, az induló törlesztőrészlet összege 40.053 forint volt.

[2] A felperes jogelődje a hitel teljes összegét a gépjármű szállítójának megfizette, a gépjárművet az alperes 2008. június 25-én birtokba vette.

[3] Az alperes szerződési kötelezettségének csak rövid ideig tett eleget, ezért a felperes jogelődje 2009. június 3-án kelt levelével a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta. Tájékoztatta az alperest, hogy a felmondás következtében a szerződésből eredő teljes tartozása egy összegben esedékessé vált. A 2009. október 26-án kelt tartozást részletező okirat szerint az alperes tartozása akkor 3.676.447 forint volt.

[4] Az E....t. 2012. szeptember 7-én a követelését a felperesre engedményezte.

[5] A felperes a Pásztói Járásbíróság előtt 1.P.20.073/2023. szám alatt benyújtott keresetében 3.260.956 forint kölcsön és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A bíróság a 2023. május 17-én jogerős ítéletével a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint a felperes keresete azért alaptalan, mert a felperes jogelődje és az alperes között létrejött kölcsönszerződés az Üzletszabályzattal és az ÁSZF-fel együtt sem tartalmazott megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázatról, amely az egész szerződés érvénytelenségét eredményezte.

[6] A felperes és jogelődje az engedményezési szerződésüket 2023. március 6-án módosították és – egyéb rendelkezések mellett – azt kiegészítették egy jogátruházási szerződéssel a kölcsönszerződés esetleges érvénytelensége esetére.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[7] A felperes 2023. november 9-én fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmében, majd a perré alakult eljárásban keresetében az érvénytelennek kimondott kölcsönszerződés jogkövetkezményeként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a

továbbiakban: régi Ptk.) 237. § (2) bekezdése alapján a szerződés (keresetben körülírt tartalommal történő) érvényessé nyilvánítását és az alperes 2.519.364 forint és ennek 2009. június 4-től a kifizetés napjáig a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni.

[8] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a felperes és a jogelődje között engedményezési szerződés jött létre és a felperes mint engedményes a szerződésből eredő követelést szerezte meg, így a hatályossá vagy érvényessé nyilvánítás tekintetében a keresetösségi joga nem áll fenn. Álláspontja szerint a jogátruházási szerződés azért semmis, mert a régi Ptk. nem ismerte ezt a fogalmat, az új Ptk. szerint pedig nem minősíthető átruházható jognak a szerződési pozíció, mert ezen szerződés tárgya vagyoni viszonyból eredő, vagyoni értékkel bíró jog lehet. Azt az alperes nem vitatta, hogy a 3.000.000 forint összegű kölcsönből összesen 480.636 forintot fizetett vissza.

Az első- és másodfokú ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével az alperes és a felperesi jogelőd által 2008. június 10-én megkötött szerződést érvényessé nyilvánította azzal a tartalommal, hogy a szerződés nem tisztességtelen feltételeinek érintetlenül hagyásával az árfolyamkockázat nem az alperest terheli és az ügyleti kamat mértéke fix, évi 10,24%. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 2.519.364 forint tőkét, valamint ezen összeg után 2009. június 4-től a kifizetés napjáig a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatát, továbbá 277.162 forint perköltséget.

[10] Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperes keresete a régi Ptk. 237. §-ára, az 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 5. pontjára, a 6/2013. PJE határozat 4. pontjára, továbbá a Kúria precedens értékű Gfv.30.213/2023/4. számú határozatában foglaltakra tekintettel megalapozott. Kifejtette, hogy az érvényessé nyilvánításnak nincs akadálya, mivel az árfolyamkockázatot fogyasztóra telepítő szerződéses rendelkezések tisztességtelensége kiküszöbölhető azáltal, hogy a fogyasztót a bíróság mentesíti a tisztességtelen kikötésből fakadó árfolyamkockázat viselése alól. A jogátruházási szerződés érvényességének a kérdésében a Kúria precedens értékű Gfv.30.213/2023/4. számú határozata figyelembevételével úgy foglalt állást, hogy a felek szerződési szabadságából következően nem volt akadálya annak, hogy akár jogátruházásra, akár szerződés átruházásra irányuló szerződést kössenek. A perbeli kiegészítő megállapodásban a felperes és jogelődje részletesen meghatározták azokat a jogokat – köztük az érvénytelenség jogkövetkezményének levonására és abból fakadó igények érvényesítésére vonatkozó jogot is –, amelyeket a felperesi jogelőd a felperesre átruházott, ez pedig olyan jogátruházási szerződésnek minősül, amelynek alapján a felperes igényérvényesítésre jogosult.

[11] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyes jogi indokai alapján helybenhagyta. Egyetértett azzal, hogy nincs jogi akadálya annak, hogy a régi Ptk. hatálya alatt létrejött kölcsönszerződés érvénytelensége esetére a felek olyan jogátruházó szerződést kössenek, amely kiterjed az érvénytelenség jogkövetkezményeivel

kapcsolatos rendelkezési jogra, és attól sincsenek elzárva, hogy az eredetileg engedményezést tartalmazó megállapodásukat bármelyik Ptk. hatálya alatti szerződésük esetén az érvénytelenség jogkövetkezményeivel kapcsolatos rendelkezési jogra vonatkozó jogátruházással egészítsék ki. A precedensértékű kúriai határozat alapján rámutatott arra is, hogy a jogátruházás egy kétalanyú szerződés, a háromoldalú megállapodás kritériumainak nem kell megfelelnie.

A felülvizsgálati kérelem, csatlakozó felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[12] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezése mellett a jogszabályoknak és az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) vonatkozó ítéleteknek (C-520/21 sz. és C-630/23 sz.) megfelelő új határozat meghozatalát vagy a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Megsértett jogszabályhelyként a régi Ptk. 237. § (1) bekezdését, 94. § (2) bekezdését, 119. §-át, 523. § (1) bekezdését jelölte meg. Az érvénytelenség esetén levonható jogkövetkezmény (eredeti állapot helyreállítása) vonatkozásában az EUB C-520/21 sz. és a C-630/23 sz. alatti ítéletére hivatkozott. Előadta, hogy a másodfokú bíróság nem a fogyasztó érdekében álló jogkövetkezményt alkalmazta. Állítása szerint amennyiben a deviza alapú kölcsönszerződés érvénytelenségének az oka az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelensége, akkor a hitelező kizárólag az általa folyósított tőkeösszeget, valamint annak a fizetési felszólítástól számított törvényes késedelmi kamatot jogosult követelni a fogyasztótól.

[13] A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem visszautasítását; másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kölcsönszerződés határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítását kérte oly módon, hogy a Kúria kötelezze az alperest 2.519.364 forint tőke és ennek 2009. június 4-től a kifizetés napjáig terjedő, a régi Ptk. 301. § (3) bekezdése – és tartalma szerint – másodlagosan, a kamattal kapcsolatos jogalapi hivatkozásának elfogadása hiányában a régi Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére; harmadlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[14] Az elsődleges kérelme vonatkozásában hivatkozott arra, hogy az alperes a felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg, hogy a Kúriától milyen tartalmú határozat meghozatalát kéri. Kifogásolta azt is, hogy az alperes nem indokolta: milyen okból kérte vagylagosan a másodfokú bíróság új határozat hozatalára utasítását. A másodlagos kérelme tekintetében hangsúlyozta, hogy az alperes az eljárás során a követelésösszegezését nem vitatta. Rámutatott arra, hogy a tartozás számítása megfelel az EUB C-630/2023 számú ítéletnek, azonban a jogerős ítélet jogszabálysértése abban áll, hogy a másodfokú bíróság a hatályossá nyilvánítás helyett az érvényessé nyilvánítást alkalmazta. Az érvényessé nyilvánításnak a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 42. § (1) bekezdése értelmében az eljáró bíróságokra kötelező 10/2025 (Jpe.IV.60.030/2025/17.) jogegységi határozat (a továbbiakban: JEH) szerint – alperesi kérelem hiányában – nincs helye, ezért a jogerős ítélet sérti a régi Ptk. 237. § (2) bekezdését.

A JEH [58] pontja értelmében a hatályossá nyilvánítás az a jogkövetkezmény, amely összhangban van az EUB ítéleteiben (különösen a C-630/2023 ítélet) megfogalmazott elvi iránymutatásokkal, továbbá ennek alkalmazása nem ütközik a contra legem jogalkalmazás tilalmába sem.

[15] A csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a felperes úgy nyilatkozott, hogy nem ellenzi az érvénytelenség jogkövetkezménye régi Ptk.-ban szabályozott módjai közül egyik alkalmazását sem. Kiemelte, hogy a 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 5. pontja értelmében a Kúria nincs kötve a felperes által előadott kérelemhez és egyik jogkövetkezmény alkalmazása ellen sem tiltakozott mindkét fél, ezért a hatályossá nyilvánításnak helye lehet. Hangsúlyozta, hogy a perben nem volt vitás a felek között az, hogy a felperesi jogelőd 3.000.000 forintot folyósított az alperes részére, amelyből az adós 480.636 forintot fizetett meg. Az alperes minden befizetését a tőke összegének csökkentésére számolta el, ezért a marasztalási összeg tekintetében a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, az megfelel a JEH-ben meghatározott elszámolási elveknek.

[16] A késedelmi kamat kezdő időpontja körében előadta, hogy az alperes teljesítésre történő felszólításának napja a felmondás hatályosulása, amely a perbeli esetben a 2009. június 3-án történt meg, ebben a körben a jogerős ítélet nem jogszabálysértő.

[17] A késedelmi kamat mértéke körében arra hivatkozott, hogy a régi Ptk. 301. §-a szerinti késedelmi kamat számítható fel az alperes tartozására. Miután a bíróságnak a felek eredeti akaratából kell kiindulni még akkor is, ha a szerződés, amelyet létrehozta, utóbb egyes rendelkezések miatt érvénytelennek minősül, az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása során is figyelemmel kell lenni a nyújtott szolgáltatások jellegadó tulajdonságaira és a szolgáltatás-ellenszolgáltatás egyensúlyának helyreállítására. Emellett a régi Ptk. 523. § (2) bekezdésének kógens rendelkezése kimondja, hogy amennyiben a hitelező pénzintézet, úgy az adós kamat fizetésére is köteles, azaz az (1) bekezdéshez képest a régi Ptk. megszorító rendelkezést tartalmaz a bankkölcsönre vonatkozóan. A jegybanki alapkamat felszámítása biztosítja a kölcsönösszeg jelenértékét, azaz a kölcsön folyósítása (egyben a visszafizetés esedékessége) és a visszafizetés között eltelt idő, a pénz használatának ideje ellenértékének megtérítését jelenti. Megállapítható tehát, hogy a perbeli jogviszony nem volt kamatmentes, erre a felek akarata sem irányult és ezt a régi Ptk. kógens rendelkezése is kimondja. Mindezek alapján a JEH [59] pontjában foglaltaknak a régi Ptk. 301. § (3) bekezdése szerinti késedelmi kamat felel meg, mivel a kamat a jogosultnak a késedelembe esés időpontjáig jogszabály alapján jár (még abban az esetben is, ha az az EUB több ítéletében megfogalmazott szankciós elv miatt ügyleti kamatként felszámításra nem is kerülhet sor). A jogerős ítélet azzal, hogy ettől eltérő mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az alperest, megsértette a régi Ptk. 301. § (3) bekezdését (amely szerint a késedelmi kamat mértéke a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat egyharmadával megegyező mértékű kamat). Ezért indokolt, hogy a Kúria a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 424. § (3) bekezdése értelmében a jogerős ítéletet ebben e részben hatályon kívül helyezze és érdemi döntést hozzon akként, hogy alperest a régi Ptk. 301. § (3) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezi. Amennyiben a Kúria a fenti jogi okfejtéssel nem értene egyet, abban az esetben kérte, hogy a Kúria a késedelmi kamat mértékét a régi Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján állapítsa meg.

[18] Az alperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelemre benyújtott előkészítő iratában az érvénytelenség jogkövetkezményeként a hatályossá nyilvánítást nem ellenezte az általa a felülvizsgálati kérelmében előadott indokok alapján.

A Kúria döntése és jogi indokai

[19] A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálatát a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja alapján engedélyezte, figyelemmel arra, hogy az érvénytelen deviza alapú kölcsönszerződések uniós joggal összhangban álló további jogkövetkezményeinek levonása az EUB C-630/23. számú ítéletét követően az ezen jogértelmezési kérdéssel érintett ügyekben új típusú jogkérdésként merül fel, amelyet a másodfokú bíróságnak még nem volt lehetősége figyelembe venni.

[20] A felülvizsgálat kereteit a felek magánutonómiájából fakadó rendelkezési jog (Pp. 2. §) alapján a felülvizsgálati kérelem határozza meg. Ezért a Kúria a csatlakozó felülvizsgálati kérelem elsődleges hivatkozására is figyelemmel elsőként azt vizsgálta, hogy nincs-e eljárási akadálya a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásának, az eleget tesz-e a Pp. 413. § (1) bekezdés és d) pontjának. Eszerint a felülvizsgálati kérelemnek tartalmaznia kell a Kúria döntésére vonatkozó határozott kérelmet, azt, hogy a kérelmező milyen tartalmú döntés meghozatalát kívánja. Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, és a jogszabályoknak, valamint a vonatkozó EUB (C-520/21. számú és a C-630/23. számú) ítéleteinek megfelelő határozat hozatalára irányult. Ilyen petitum esetén akkor lehet a felülvizsgálati kérelmet érdemben vizsgálni, ha ugyan a fél által előadott kérelem csak „a jogszabályoknak megfelelő határozat hozatalára” irányul, de ez azért tekinthető határozottnak, így nem vezet tartalmi hiányossághoz, mert a meghozni kért határozat tartalmát a felülvizsgálati kérelmében általa előadottak meghatározzák. A Pp. 405. § (1) bekezdése, illetve 364. §-a folytán a felülvizsgálati eljárásban is érvényesül ugyanis a Pp. 110. § (3) bekezdésének megfelelő tartalom szerinti elbírálás elve. Az adott esetben az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet teljes egészében kérte hatályon kívül helyezni, nem tett a jogerős ítélet marasztaló rendelkezéseivel összefüggésben legalább részbeni elismerést tartalmazó nyilatkozatot, nem konkretizálta felülvizsgálati kérelmében, hogy az EUB általa hivatkozott ítéleteinek milyen elszámolási mód felelne meg, így megállapítható, hogy teljes terjedelemben vitatta a jogerős ítélet megállapításait. Ez összhangban állt az eljárás során általa tett nyilatkozatokkal is, mert ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Ezért az alperesi felülvizsgálati kérelem visszautasításra a Pp. 415. § (1) bekezdés f) pontja alapján nem kerülhetett sor, és nem volt akadálya a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásának.

[21] Észlelte a Kúria, hogy az alperes a felperes által előterjesztett csatlakozó felülvizsgálati kérelemre tett nyilatkozata részben a csatlakozó felülvizsgálati kérelemre tett ellenkérelem, részben pedig a saját felülvizsgálati kérelmének kiegészítése. Ezzel összefüggésben azonban kiemelendő, hogy a Pp. 413. § (3) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet nem lehet megváltoztatni, a Kúria kizárólag azokat a fél által előadott nyilatkozatokat vizsgálhatja, amelyeket a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére szabott, Pp. 412. § (1) bekezdésében meghatározott 45 napos törvényi határidőben előterjesztett. Erre figyelemmel az alperes – 45 napon túl – előterjesztett nyilatkozatát a saját felülvizsgálati

kérelmének pontosítására nem lehetett elfogadni. A beadvány egyéb részei pedig a csatlakozó felülvizsgálati kérelemre tett ellenkérelem körében, a csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel szembeni védekezés eszközeként voltak értékelhetők, azokkal már nem volt támadható a jogerős ítélet (BH2021. 258., Kúria Pfv.I.20.807/2023/5., Gfv.VI.30.444/2022/25.).

[22] Az érdemben vizsgálható jogkérdések tekintetében a felülvizsgálati eljárásban a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme és az alperes erre tett érdemi ellenkérelme alapján a felek között az már nem volt vitás, hogy perbeli szerződés érvénytelensége folytán az érvénytelenség további jogkövetkezményeként az érvényessé nyilvánításra már nem kerülhet sor, az EUB C-630/23. és C-520/21. számú ítéleteiben körülírt elszámolási metódust kell alkalmazni, amelyet a JEH is megerősített. A Kúria az általa ezen határozatokat követően meghozott Pfv.20.889/2025/6. számú precedenshatározata alapján rámutat arra: a Pfv.20.889/2025/6. számú precedenshatározatban részletesen kifejtett indokok miatt a bíróság még a felek kérelme esetén sem mondhatja ki a határozatának rendelkező részében az uniós jognak megfelelő speciális jogkövetkezmény levonása esetén a szerződésnek a határozathozatal időpontjáig történő hatályossá nyilvánítását, mert a teljesítések jogalapját a bíróság rendelkezése nem teremtheti meg, és az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása körében egyéb joghatást sem társíthat az érvénytelen szerződéshez. Az uniós joggal összhangban ugyanis csak olyan jogkövetkezmény állhat, amely kétoldalú, kölcsönös, egyidejű elszámoláson alapul, és a bíróság az elszámolás eredményeként valamelyik peres felet marasztaló, vagy a keresetet elutasító ítéleti rendelkezést tartalmazó határozatot hoz.

[23] A Kúria Pfv.20.889/2025/6. számú precedenshatározata részbeni támpontot ad abban, a felek között még fennálló vitában is, hogy hogy az adósnak kell-e késedelmi kamatot fizetnie, ha igen, mely időponttól. Ahogyan ugyanis a Kúria a JEH [65] pontjában, az EUB a C-630/23. számú ítéletének 77. és 79. pontjában, valamint a C-520/21. számú ítéletének 84. pontjában világossá tette, a vagyoni mozgások elszámolására úgy kerülhet sor, hogy a fogyasztónak a hitelezőtől visszajár az általa teljesített valamennyi törlesztőrészlet és költség, a hitelezőnek visszajár (egyösszegben) a kölcsön folyósításkori árfolyamon számított forint értéke. A hitelező a szerződésből eredő egyéb szolgáltatásokat nem követelheti, de a felek a magyar jog szerinti késedelmi kamatra igényt tarthatnak.

[24] A késedelmi kamat esedékessé válása tekintetében azonban a felperes tévesen érvelt azzal, hogy a késedelmi kamat fizetési kötelezettség kezdő időpontja tekintetében a kölcsönszerződés azonnali hatályú felmondásának időpontja lenne figyelembe vehető. Az EUB C-630/23. számú ítélete és a Kúria Pfv.20.889/2025/6. számú precedenshatározata is megerősíti, hogy az érvénytelen szerződés semmilyen joghatást nem válthat ki, így az érvénytelen szerződéshez kapcsolódó felszólítást nem lehet a késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontja tekintetében értékelni. Az EUB a 2024. december 12-i Kutxabank ítélet (C-300/23., EU:C:2024:1026) 164. pontjában már arra is adott iránymutatást, hogy a késedelmi kamatfizetési kötelezettséget kiváltó felszólítás csak az érvénytelenséggel összefüggő igényérvényesítés során értelmezhető, ellenkező esetben a Tanács fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK irányelvében (a továbbiakban: Irányelv) kitűzött szankciós hatás nem érvényesülhet. Mindebből következően a felek a kölcsönös teljesítések visszatérítésén felül az autonóm uniós jogi fogalomként értelmezhető „felszólítástól” kezdve tarthatnak igényt az érvénytelen szerződés alapján történt teljesítésük törvényes mértékű késedelmi kamatára. A hivatkozott joggyakorlat alapján a DH törvények és az Irányelv hatálya alá tartozó olyan fogyasztói szerződések esetén, amelyeknek az árfolyamkockázatot a

fogyasztóra telepítő tisztességtelen kikötései miatt bíróság megállapította az érvénytelenségét, az uniós joggal összhangban értelmezett jogkövetkezmények levonásakor csak a kifejezetten erre vonatkozó kérelem (kereset) előterjesztésének időpontjához (vagy ezt megelőzően a szerződés érvénytelenségének kimondását követően a kifejezetten a további jogkövetkezmények levonására irányuló felszólításhoz) társítható késedelmi kamatfizetési kötelezettséget kiváltó joghatás. Miután a tisztán csak a vagyonomozgások elszámolásra irányuló igény – akár az adós, akár a hitelező által előterjesztett kérelem alapján – a fentebb kifejtettek szerinti egyidejű kétoldalú elszámolási kötelezettséget keletkeztet, így egységesen ez az időpont tekinthető a késedelmi kamatfizetési kötelezettséget kiváltó felszólítás időpontjának.

[25] Az adott ügyben a felperes jogelődje 2009. június 3-án kelt levelével a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta az alperes nem szerződésszerű teljesítésére tekintettel. A szerződés ex tunc hatályú érvényessé nyilvánításának kizártsága folytán az érvénytelen szerződés felmondásához nem fűződhet joghatály, mert a régi Ptk. 238. § (1) bekezdése nem alkalmazható. Az érvénytelenség általános jogkövetkezménye szerint pedig az ügyletre nem lehet jogot alapítani, vagyis a felek által célzott joghatások nem érhetők el. Ezért a Kúria megítélése szerint a felmondásban közölt fizetési felszólításnak nem tulajdonítható az érvénytelen szerződés jogkövetkezményének levonása körében a fenti autonóm uniós jogi értelemben az alperesi fizetési kötelezettség esedékességét előidéző, így késedelmi kamatfizetést megalapozó joghatás. A felperes a perbeli kölcsönszerződés bíróság általi érvénytelenné nyilvánítására tekintettel 2.519.364 forint és járulékai vonatkozásában 2023. november 9-én kérte fizetési meghagyás kibocsátását az alperessel szemben, ebben megjelölve, hogy az alperes kötelezését az érvénytelenség jogkövetkezményének a levonása alapján kéri. Ez tekinthető olyan fizetési felszólításnak, amelyhez késedelmi kamatfizetési kötelezettség társítható, ugyanis marasztalásra irányuló perben a bírói gyakorlat a felszólítással egyenértékűnek tekinti az igény keresetlevél (fizetési meghagyás) benyújtásával való érvényesítését (BH2007. 295.).

[26] Mindezek alapján a Kúria úgy ítélte meg, hogy a szerződés érvénytelensége következtében a felek kölcsönös visszaszolgáltatási kötelezettsége a fizetési meghagyás benyújtásának időpontjában vált esedékessé (ez az időpont tekinthető az autonóm uniós jogi értelmű felszólításnak), ettől az időponttól illeti meg az alperest az általa az érvénytelen szerződés alapján teljesített befizetései után a régi Ptk. (utolsó időállapot szerint hatályos rendelkezése) szerinti törvényes mértékű késedelmi kamat, illetve ugyanezen időponttól kell számítani a felperest a folyósításkori devizaárfolyamon számított kölcsönösszeg forintellenértéke után megillető törvényes késedelmi kamatot. A folyósított 3.000.000 forintból a felperes nem vitásan hozzájutott 480.636 forinthez, így miután ennek az összegnek a tőkéből való levonásával érvényesített igényt, ezért az ebben a részében egymást kioltó kamatigény miatt matematikailag helyes az az elszámolás, hogy az alperes a még fennmaradó 2.519.364 forint és annak 2023. november 9-étől esedékes törvényes mértékű késedelmi kamatának megfizetésére köteles.

[27] A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme érintette azt a kérdést is, hogy milyen jogszabályi alapon követhető a késedelmi kamat. Az ezzel összefüggő elsődleges csatlakozó felülvizsgálati hivatkozása téves, a fentebb kifejtettek szerint ugyanis a szerződés érvénytelenségének általános jogkövetkezménye az, hogy az érvénytelen szerződéshez joghatások nem kapcsolódhatnak. Ezért az érvénytelenség további jogkövetkezményei között a felek szerződéses akaratának (nem kamatmentes a folyósított kölcsön), az érvénytelen

szerződést szabályozó jogszabályi előírásoknak [régi Ptk. 523. § (2) bekezdése] nincs, nem lehet jelentősége, az érvénytelen szerződés jogkövetkezményeinek levonása során nem a szerződéses szolgáltatáshoz kapcsolható egyenértékűség elvéből, hanem az eltolódott vagyonmozgások helyreállításából kell kiindulni. Ezért nem kapcsolható az érvénytelen szerződéshez olyan kamatelem, amely a nyújtott szerződési szolgáltatáshoz kapcsolódna. A késedelem beállításának időpontjától ezért csak a régi Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat mérték ítélt meg, amelyre a csatlakozó felülvizsgálati kérelmében másodlagosan hivatkozott a felperes (az ehhez kapcsolódó petitumot a fentebb részletezett tartalmi elbírálás elve alapján értékelte a Kúria).

[28] A Kúria a kifejtettekre tekintettel a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletét részben – a késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontja és a késedelmi kamat mértéke tekintetében – megváltoztatta, egyebekben – az alperes marasztalásának helyes összege és a perköltség viselése körében – helyben hagyta. A részbeni megváltoztatás folytán változtak a pervesztességi-pernyertességi arányok. Miután a pertárgyértéket a perbeli követelés összege (2.510.364 forint) határozta meg, és az alperes ezzel kapcsolatban az elsőfokú ítéletet teljes megváltoztatásával a keresetet elutasító döntés meghozatalát kérte, így az alperes felülvizsgálati kérelme (és fellebbezése is) teljes egészében alaptalan. A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme a főkövetelését (marasztalási összeg) nem érintette, a járulékra és az érvényessé nyilvánítás mellőzésére vonatkozó csatlakozó felülvizsgálati kérelme nem meghatározható pertárgyértékű. A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme részben alapos.

[29] A Kúria ezekre a pernyertességi-pervesztességi arányokra figyelemmel a Pp. 83. § (1) és (2) bekezdésének alkalmazásával döntött a perköltség viseléséről. Miután az alperes fellebbezése nem volt alapos, ezért köteles a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése, valamint 4/A. § (1) bekezdése alapján a felperes fellebbezési eljárási költségének a megfizetésére (62.985 forint). A felülvizsgálati eljárásban az alperes felülvizsgálati kérelme szintén alaptalan volt, azonban a Kúria figyelemmel volt arra, hogy a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme is csak részben volt alapos, ezért mindezek figyelembevételével az alperest pervesztességéhez igazodó részperköltség (17.500 forint) megfizetésére kötelezte a felperes javára, és rendelkezett arról, hogy a peres felek a felülvizsgálati eljárásban felmerült további költségeiket maguk viselik.

[30] A költségfeljegyzési joga folytán meg nem fizetett fellebbezési (201.549 forint) és felülvizsgálati (251.036 forint) eljárási illetéket az alperes a Pp. 102. § (2) bekezdése alapján köteles az államnak – felhívásra – megfizetni. A Kúria tájékoztatja az alperest, hogy a – polgári és közigazgatási eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése értelmében – a meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatala 10032000-01070044-09060018. számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie, megfizetése során közleményként fel kell tüntetnie a Kúria megnevezését, a jelen határozatának számát, valamint az alperes mint fizetésre kötelezett adószámát.

[31] A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelméhez 251.936 forint felülvizsgálati eljárási illetéket fizetett meg. Mivel azonban a csatlakozó felülvizsgálat tárgyának értéke meg nem határozható volt, ezért a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján megállapította a 35.000 forinton felül szükségtelenül megfizetett

eljárási illeték felperes részéről történő visszaigénylésének lehetőségét.

[32] Az ítélet ellen a felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

[33] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[34] 2016. évi CXXX. tv. 110. § (3) bekezdés, régi Ptk. 301. §

[35] Kúria Pfv.20.889/2025/6.

A döntés elvi tartalma

[36] Érvénytelen deviza alapú kölcsönszerződés esetén az érvénytelenség további jogkövetkezményének levonása során a kamatfizetési kötelezettséget kiváltó felszólításnak csak az érvénytelenséggel összefüggő igényérvényesítés, vagy az érvénytelenség bíróság általi kimondását követően a kifejezetten az érvénytelenség jogkövetkezményének levonása körében a másik félhez intézett, elszámolási/visszafizetési igény bejelentése tekinthető. Miután az elszámolásra irányuló igény egyidejű, kétoldalú elszámolási kötelezettséget keletkeztet, így egységesen ez az időpont tekinthető a késedelmi kamatfizetési kötelezettséget kiváltó felszólítás időpontjának.

Budapest, 2026. január 21.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró, Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bírósági ügyintéző